

Sygn. akt III CSK 193/19

POSTANOWIENIE

Dnia 20 grudnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z wniosku A. S.
przy uczestnictwie P. S.
o podział majątku wspólnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 20 grudnia 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika
od postanowienia Sądu Okręgowego w K.
z dnia 12 marca 2019 r., sygn. akt II Ca (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) pozostawia wniosek A.S. o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego Sądowi, który wyda orzeczenie kończące postępowanie w sprawie.**

UZASADNIENIE

P. S., uczestnik postępowania z wniosku A. S. o podział majątku wspólnego wniósł skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w K. z dnia 12 marca 2019 r., którym oddalono jego apelację od postanowienia wstępnego Sądu Rejonowego w O. z dnia 30 sierpnia 2018 r., ustalającego, że przedsiębiorstwo R. P. S. z siedzibą w O. wchodzi w skład majątku wspólnego wnioskodawczyni i uczestnika.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Uczestnik postępowania oparł skargę na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., podnosząc, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne *czy przedmiotem podziału majątku wspólnego po ustaniu wspólności ustawowej pomiędzy stronami może być przedsiębiorstwo w rozumieniu art. 55¹ k.c. w kształcie, w jakim to przedsiębiorstwo istnieje na datę orzeczenia o podziale, jeśli nabrało ono cech przedsiębiorstwa już po ustaniu wspólności ustawowej oraz było i jest prowadzone wyłącznie przez jednego z małżonków, a od ustania wspólności ustawowej nastąpił znaczny upływ czasu oraz w związku z tym, czy w takiej sytuacji podziałowi nie powinny podlegać wyłącznie poszczególne składniki majątkowe należące do majątku wspólnego na datę ustania wspólności ustawowej, nawet jeżeli niektóre z nich po ustaniu wspólności ustawowej weszły w skład tego przedsiębiorstwa*".

Zgodnie z utrwalonym orzecnictwem Sądu Najwyższego, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.) powinno spełniać wymagania stawiane zagadnieniu prawnemu przedstawianemu Sądowi Najwyższemu przez sąd drugiej instancji w razie powstania poważnych wątpliwości (art. 390 § 1 k.p.c. - zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2014 r., I UK 361/13, z dnia 14 września 2012 r., I UK 218/12 - nie publ.), których nie można rozwiązać za pomocą powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2015 r., III CZP 16/15, z dnia 24 października 2012 r., I PK 129/12 – nie publ.). Wspomniane wątpliwości muszą znajdować się w związku przyczynowym z rozstrzygnięciem sprawy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2014 r., III CZP 79/14, BSN 2014, nr 11, s. 7), który powinien wynikać z uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2013 r., III CZP 71/13, nie publ.). Istotne zagadnienie prawne należy bowiem postawić w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, by mogło być rozpatrywane w oderwaniu od konkretnego stanu faktycznego, a wątpliwości z nim związane muszą mieć charakter

wyłącznie prawny, czyli nie mogą obejmować elementów stanu faktycznego sprawy (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2012 r., III CZP 14/12, z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14 - nie publ.). Kolejnym niezbędnym elementem uzasadnienia tej przesłanki jest wskazanie przepisu prawa, który wzbudził poważne wątpliwości (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2014 r., II PK 257/13, nie publ.), a także różnych możliwych sposobów jego interpretacji, wynikających z judykatury lub piśmiennictwa, w tym również zajęcia przez samego skarżącego stanowiska co do rozstrzygnięcia sprawy oraz przyczyn wadliwości zaskarżonego orzeczenia (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2013 r., III SK 54/12, nie publ.). Wymagania tego nie można zastąpić postawieniem samych pytań do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2011 r., I PK 52/11, nie publ.) Jednocześnie zagadnienie prawne może zostać uznane za istotne tylko wtedy, kiedy Sąd Najwyższy nie wyraził jeszcze stanowiska w związku z przedstawionym problemem, a w przypadku istnienia rozstrzygnięcia problemu - nie zaszły żadne okoliczności faktyczne uzasadniające jego zmianę (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP 2003, nr 13, poz. 5).

Przedstawione zagadnienie nie spełnia powyższych wymagań. Zostało ono bowiem oparte na założeniu, że sporne przedsiębiorstwo nie istniało jeszcze w chwili ustania wspólności ustawowej, tj. w 2010 r. Tymczasem zgodnie z ustaleniami faktycznymi Sądów rozpoznających sprawę, które nie mogły stać się przedmiotem zarzutu skargi kasacyjnej na mocy art. 398³ § 3 k.p.c. uczestnik postępowania założył to przedsiębiorstwo już w 2007 r. Z tej przyczyny należy przyjąć, że problem prawny postawiony przez skarżącego nie jest bezpośrednio związany z faktyczną podstawą orzekania w sprawie i nie może uzasadniać przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania.

